

ANALÝZA VÝVOJA FINANCOVANIA VEREJNEJ SPRÁVY V KONTEXTE VÝVOJA MIEZD VO VEREJNEJ SPRÁVE V SLOVENSKEJ REPUBLIKE

JANA KOPRLOVÁ

Inštitút sociálnych vied, Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave,
Slovensko

Abstract in original language

Príspevok sa zameriava vo svojom hlavnom celi na vyhľadávanie doposiaľ nezistených či nedefinovaných trendov vo vývoji financovania verejnej správy, ktoré odhalila posledná globálna ekonomická kríza, pričom ho vytvárajú tri samostatné časti. Prvá časť stručne predostiera základný prehľad kľúčových trendov vývoja ekonomických kategórií súvisiacich s financovaním verejnej správy a jej mzdovými záležitosťami v Slovenskej republike, ktoré boli na Slovensku každý rok štatisticky zaznamenané v priebehu obdobia rokov 2001 až 2010. Druhá časť príspevku sa na základe uplatnenia metódy regresnej analýzy v období rokov 2001 až 2010 zameriava na procesy, ktoré smerujú k odhaľovaniu predpokladanej vzájomnej závislosti medzi trendom vývoja miezd vo verejnej správe a tendenciou vývoja miery rastu HDP, a to jednak všeobecne - vo vzťahu k celému územiu Slovenskej republiky, a jednak čiastkovo - z pohľadu jednotlivých slovenských regiónov. Tretia, záverečná časť príspevku analyzuje vývoj úrovne miezd vo verejnej správe, zaznamenaných každoročne v období rokov 2001 až 2010 v jednotlivých regiónoch Slovenska.

Key words in original language

Verejná správa; Financovanie; Mzdy; Hrubý domáci produkt HDP; Slovenská republika; Regióny Slovenskej republiky; Ekonomická kríza; Analýza; Trendy vývoja; Porovnanie.

Abstract

The paper focuses in its main aim on seeking yet undetected or undefined trends in development of financing the public administration disclosed by the latest global economic crisis and it consists of three separate parts. The first part presents a brief basic introduction into key developing trends of economic categories connected with financing and salary issues of the public administration in the Slovak Republic, yearly statistically recorded in Slovakia during the period between 2001 and 2010. Its second part concentrates by applying the regression analysis method on the processes focused on detection of expected mutual correlation between the trends in development of the public administration salaries and the trends in development of the GDP rate in general in the relation to the whole Slovak territory as well as partially from the view of all individual Slovak regions by analyzing the period between 2001 and 2010. The third, final part of the paper analyses development in the public administration standard of wages recorded

yearly during the period between 2001 and 2010 by all individual Slovak regions.

Key words

Public Administration; Financing; Salaries/Wages; Gross Domestic Product GDP; the Slovak Republic; Regions of the Slovak Republic; Economic Crisis; Analyzing; Developing Trends; Comparison.

1. ÚVOD

Príspevok s názvom „Analýza vývoja financovania verejnej správy v kontexte vývoja miezd vo verejnej správe v Slovenskej republike“ si kladie za cieľ podrobne zanalyzovať problematiku miezd zamestnancov verejnej správy v Slovenskej republike, pričom sa zameriava na štruktúrne hľadisko, dynamické hľadisko, ako aj na regionálne hľadisko sledovanej problematiky. Príspevok je rozdelený do troch navzájom korešpondujúcich častí, pričom prvá časť sa venuje identifikácii postavenia miezd zamestnancov vo verejnej správe Slovenskej republiky, druhá, analytická časť nadväzuje na predošlú, pričom sa snaží odhaliť väzby medzi vývojom priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca verejnej správy v Slovenskej republike a vývojom miery rastu reálneho hrubého domáceho produktu, a napokon tretia časť prezentuje dynamické a regionálne hľadisko rozloženia priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnancov verejnej správy v Slovenskej republike. Za účelom preskúmania miezd pracovníkov verejnej správy v Slovenskej republike sme pre skúmané obdobie rokov 2001 až 2010 stanovili nasledujúce hypotézy:

- Hypotéza č. 1: Priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca verejnej správy v Slovenskej republike patrí z hľadiska odvetví hospodárstva k jedným z najvyšších.
- Hypotéza č. 2: Vývoj priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca verejnej správy v Slovenskej republike kopíroval vývoj miery rastu reálneho hrubého domáceho produktu.
- Hypotéza č. 3: Predpokladáme, že najvyššiu hodnotu priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca verejnej správy v Slovenskej republike dosiahli mestá v Bratislavskom kraji.
- Hypotéza č. 4: Existujú rozdiely v hodnote priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca verejnej správy v Slovenskej republike, pričom predpokladáme najväčší výskyt najvyšších miezd na západnom Slovensku, a naopak najviac najnižších miezd na východnom Slovensku.

Všetky štatistické údaje sme čerpali z regionálnej databázy Štatistického úradu Slovenskej republiky a pri ich vyhodnocovaní sme využili deskriptívnu analýzu v prvej časti, regresnú analýzu v druhej časti, ako aj prezentáciu v podobe kartogramov v tretej časti príspevku.

Údaje o mzdách zamestnancov verejnej správy sú za subjekty a organizácie s počtom dvadsať a viac zamestnancov. Z pohľadu metodiky zisťovania prišlo ku zmene, kedy sa od roku 2009 údaje zisťujú zo štvrtročného rezortného výkazu o cene práce ISCP (MPSVR SR) 1-04 (údaje za 4. štvrťrok - kumulované dáta za celý rok), ktorý nahradil doterajšie vyčerpávajúce zisťovanie z ročného výkazu Práca 3-01. Údaje za Slovenskú republiku sú uvádzané vrátane zamestnancov pracujúcich v zahraničí. Pre úplnosť dodáme, že číslo (99999999) uvádzané v bežne dostupných tabuľkových prehľadoch znamená, že údaje nie je možné publikovať pre ich dôverný obsah, pričom dôverné údaje sú v tomto prípade údaje subjektu s počtom zamestnancov menším alebo rovným desať zamestnancov.¹

Ku zvyšovaniu množstva financií vo verejnej správe v Českej republike sa vyjadruje Tomášková nasledujúco: „Zvyšovanie kvality výkonov verejnej správy je však väčšinou nepriamoúmerné. Nezvyšovala sa až natoľko produktivita práce, skôr dochádzalo k nárastu priemerných miezd a nárastu množstva pracovníkov verejnej správy a zvyšovaniu byrokratických úkonov.“² V našom príspevku sa pokúsime objasniť časť vyslovenej tézy týkajúcej sa zvyšovania miezd zamestnancov verejnej správy v Slovenskej republike.

2. VÝVOJ A POSTAVENIE MIEZD ZAMESTNANCOV VEREJNEJ SPRÁVY V SLOVENSKEJ REPUBLIKE

Skôr, ako sa budeme venovať podrobným analýzám a hľadaniu súvislostí medzi premennými, vymedzíme postavenie miezd zamestnancov verejnej správy v Slovenskej republike. Na tento účel nám poslúžia údaje o vývoji priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca podľa jednotlivých odvetví.

Postavenie miezd zamestnancov pracujúcich vo verejnej správe Slovenskej republiky možno znázorniť z dvoch uhlov pohľadu:

- Z pohľadu analýzy vývoja absolútnych hodnôt priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca podľa odvetvia;
- Z pohľadu analýzy vývoja priemerného ročného nárastu priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca podľa odvetvia.

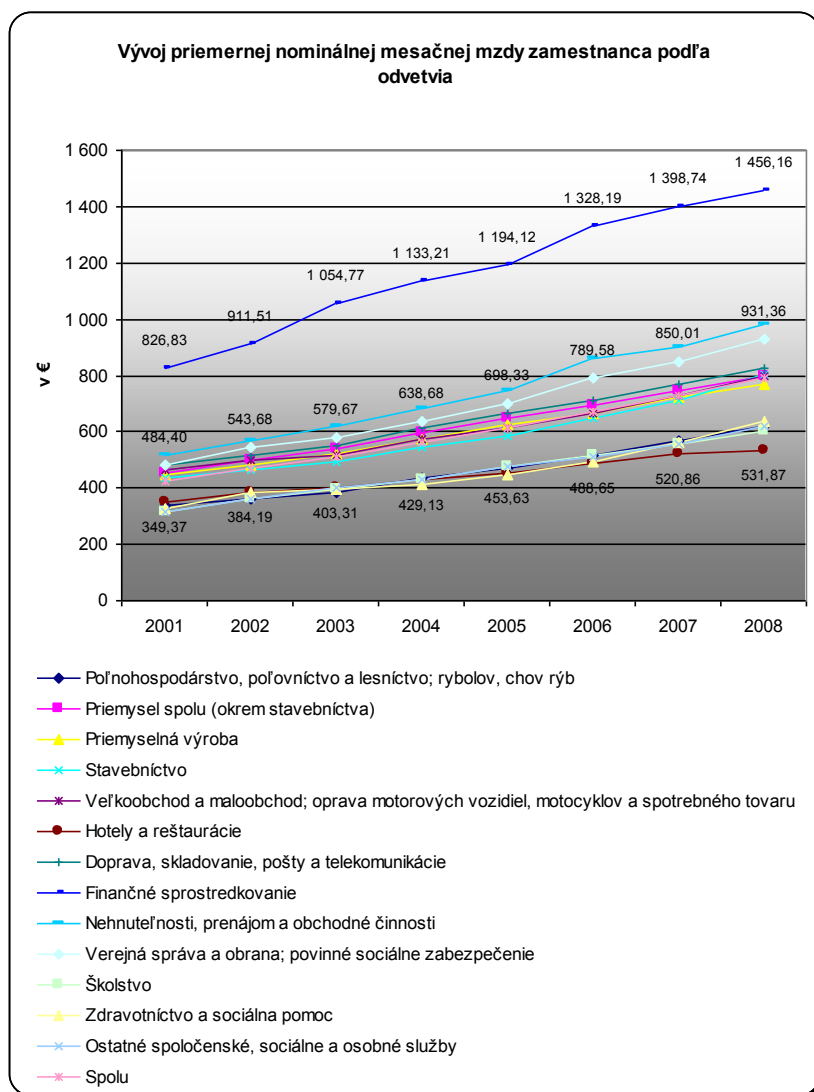
Až po zistení vyššie uvedených údajov môžeme vyhodnotiť hypotézu č. 1 o výške miezd zamestnancov pracujúcich vo verejnej správe Slovenskej republiky.

¹ Bližšie pozri dokument Trh práce. [online]. s. 75. [cit. 2011-11-20]. Dostupné na internete: <<http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/metodika/03%20praca.pdf>>.

² Tomášková, E.: Financování veřejné správy v České republice. In: Vybrané problémy veřejnej správy. [CD-ROM]. Trnava : Inštitút sociálnych vied UCM v Trnave, 2011, s. 110-111. ISBN 978-80-8105-180-7.

2.1 VÝVOJ PRIEMERNEJ NOMINÁLNEJ MESAČNEJ MZDY ZAMESTNANCA PODĽA ODVETVIA

Obrázok 1 znázorňuje vývoj priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca podľa odvetvia. Na grafe je zachytený podrobný vývoj miezd v sledovaných odvetviach v rozmedzí rokov 2001 až 2008. Z metodologického hľadiska sme sem nemohli zaradiť po sebe nasledujúce dva roky 2009 a 2010, nakoľko sa údaje začali v uvedených rokoch vykazovať podľa novej klasifikácie odvetví.

Obrázok 1 Vývoj priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca podľa odvetvia

Prameň: Dokument Databáza regionálnej štatistiky Štatistického úradu Slovenskej republiky (RegDat). [online]. [cit. 2011-11-20]. Dostupné na internete: <<http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak>>. Vlastný graf.

Môžeme uviesť, že najlepšie plateným odvetvím bolo v rokoch 2001 až 2008 odvetvie finančného sprostredkovania, pričom sledovaná mzda pracovníkov vo verejnej správe obsadila v celkovom poradí odvetví pomyselnú tretiu priečku.

Tabuľka 1 zobrazuje hodnoty priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca podľa odvetia, podľa vyššie uvedenej novej klasifikácie odvetví. Údaje sú v nej zoradené zostupne podľa roku 2010, kde si môžeme všimnúť postavenie miezd zamestnancov verejnej správy v Slovenskej republike, ktoré obsadilo pomyselnú piatu priečku.

Vývoj priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca podľa odvetvia		
	2009	2010
Informácie a komunikácia	1 809,88	1 891,00
Finančné a poisťovacie činnosti	1 471,97	1 571,00
Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	1 306,26	1 393,00
Odborné, vedecké a technické činnosti	1 278,16	1 230,00
Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	879,90	867,00
Ťažba a dobývanie	829,33	855,00
Priemysel spolu	779,69	854,00
Spolu	803,34	828,00
Priemyselná výroba	747,17	826,00
Stavebníctvo	806,91	814,00
Dodávka vody; čistenie a odvod odpadových vôd, odpady a služby odstraňovania odpadov	724,28	779,00

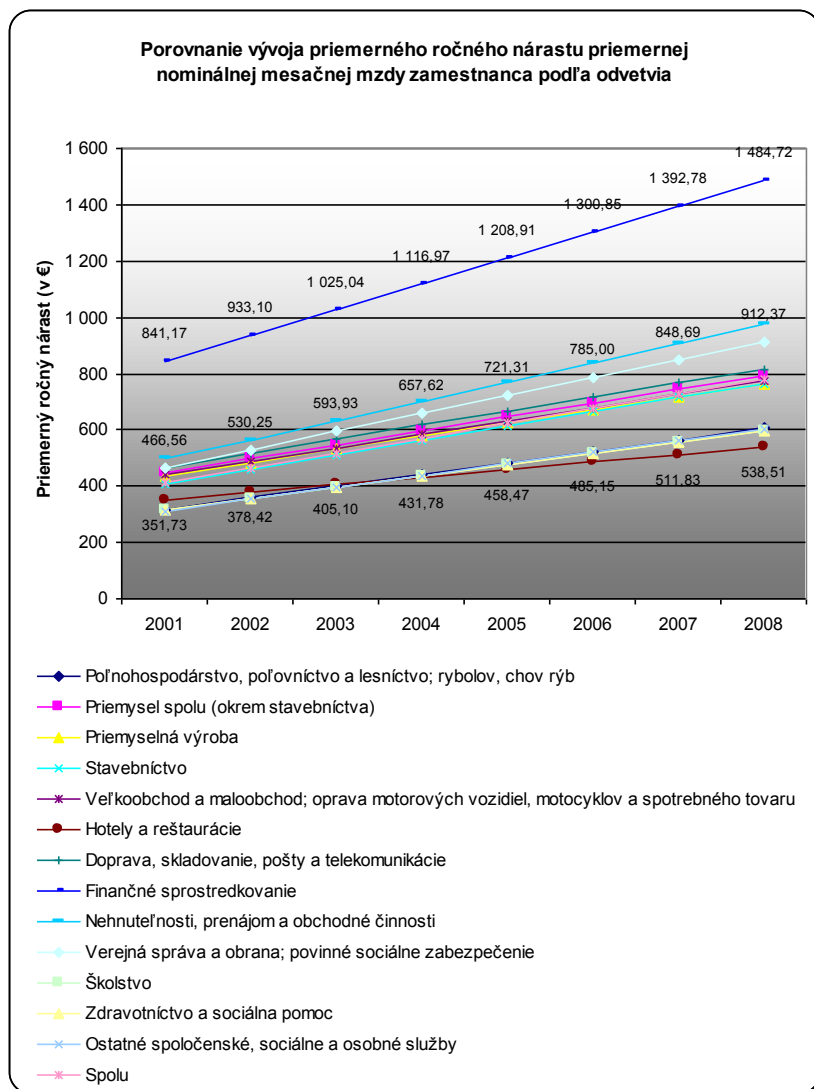
Vývoj priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca podľa odvetvia		
Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel a motocyklov	798,98	778,00
Doprava a skladovanie	760,85	770,00
Činnosti v oblasti nehnuteľností	776,80	758,00
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	672,89	732,00
Vzdelávanie	637,26	650,00
Umenie, zábava a rekreácia	633,78	611,00
Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	587,26	608,00
Ostatné činnosti	619,12	601,00
Administratívne a podporné služby	550,64	539,00
Ubytovacie a stravovacie služby	504,50	509,00

Tabuľka 1 Vývoj priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca podľa odvetvia

Prameň: Dokument Databáza regionálnej štatistiky Štatistického úradu Slovenskej republiky (RegDat). [online]. [cit. 2011-11-20]. Dostupné na internete: <<http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak>>.

2.2 POROVNANIE VÝVOJA PRIEMERNÉHO ROČNÉHO NÁRASTU PRIEMERNEJ NOMINÁLNEJ MESAČNEJ MZDY ZAMESTNANCA PODĽA ODVETVIA

Obrázok 2 zobrazuje porovnanie vývoja priemerného ročného nárastu priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca podľa odvetvia. Na grafe je opäť zachytený podrobný vývoj priemerného ročného nárastu miezd v sledovaných odvetviach v rozmedzí rokov 2001 až 2008. Z metodologického hľadiska sme sem opäť nemohli zaradiť po sebe nasledujúce dva roky 2009 a 2010, nakoľko sa údaje začali v uvedených rokoch vykazovať podľa novej klasifikácie odvetví.

Obrázok 2 Porovnanie vývoja priemerného ročného nárastu priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca podľa odvetvia

Prameň: Dokument Databáza regionálnej štatistiky Štatistického úradu Slovenskej republiky (RegDat). [online]. [cit. 2011-11-20]. Dostupné na internete: <<http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak>>. Vlastný graf.

Uvedený priemerný ročný nárast miezd možno zoradiť podľa odvetví v zostupnom smere nasledujúco: finančné sprostredkovanie (91,936 €), nehnuteľnosti, prenájom a obchodné činnosti (68,149 €), verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie (63,688 €), spolu (52,428 €), stavebníctvo (51,244 €), doprava, skladovanie, pošty a telekomunikácie (49,989 €), priemysel spolu (okrem stavebníctva) (49,236 €), veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel, motocyklov a spotrebného tovaru (47,351 €), priemyselná výroba (46,944 €), ostatné spoločenské, sociálne a osobné služby (41,756 €), poľnohospodárstvo, poľovníctvo a lesníctvo; rybolov, chov rýb (41,199 €), školstvo (40,017 €), zdravotníctvo a sociálna pomoc (39,997 €) a hotely a reštaurácie (26,683 €), čím sa opäť potvrdilo vysoké postavenie miezd zamestnancov verejnej správy v Slovenskej republike.

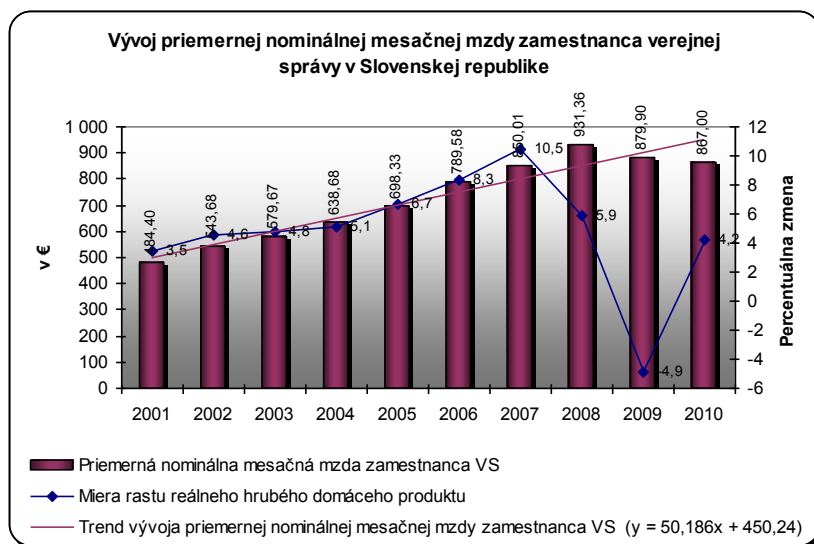
3. ANALÝZA VÝVOJA PRIEMERNEJ NOMINÁLNEJ MESAČNEJ MZDY ZAMESTNANCA VEREJNEJ SPRÁVY V KONTEXTE MIERY RASTU REÁLNEHO HRUBÉHO DOMÁCEHO PRODUKTU Z POHĽADU JEDNOTLIVÝCH KRAJOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Druhá časť príspevku sa zameriava na odhaľovanie predpokladanej vzájomnej závislosti medzi trendom vývoja miezd zamestnancov verejnej správy Slovenskej republiky a tendenciou vývoja miery rastu HDP, a to jednak všeobecne - vo vzťahu k celému územi Slovenskej republiky, a jednak čiastkovo - z pohľadu jednotlivých slovenských regiónov, a to na základe uplatnenia metódy regresnej analýzy v období rokov 2001 až 2010.

3.1 VÝVOJ PRIEMERNEJ NOMINÁLNEJ MESAČNEJ MZDY ZAMESTNANCA VEREJNEJ SPRÁVY V SLOVENSKEJ REPUBLIKE

Vývoj priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca verejnej správy v Slovenskej republike sa vyznačoval v období rokov 2001 až 2010 mierne rastúcou tendenciou:

- Najnižšia priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca verejnej správy bola zaznamenaná v roku 2001 (484,40 €), a naopak najvyššia v roku 2008 (931,36 €).
- V sledovanom období došlo k priemernému ročnému nárastu priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca verejnej správy o 50,186 € a absolútnemu nárastu o 382,60 €.

Obrázok 3 Vývoj priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca verejnej správy v Slovenskej republike

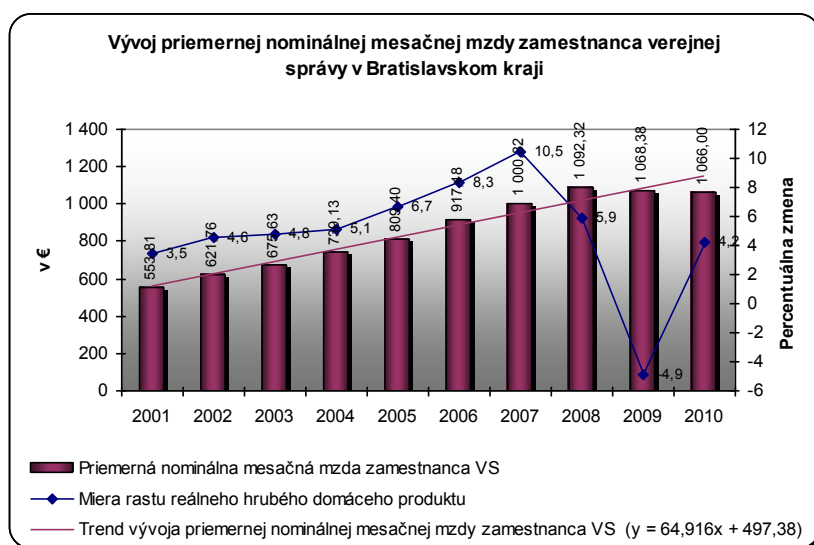
Prameň: Dokument Databáza regionálnej štatistiky Štatistického úradu Slovenskej republiky (RegDat). [online]. [cit. 2011-11-20]. Dostupné na internete: <<http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak>> a dokument Real GDP Growth Rate. [online]. [cit. 2011-11-20]. Dostupné na internete:

<<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&plugin=1&language=en&pcode=tsieb020>>. Vlastný graf.

3.2 VÝVOJ PRIEMERNEJ NOMINÁLNEJ MESAČNEJ MZDY ZAMESTNANCA VEREJNEJ SPRÁVY V BRATISLAVSKOM KRAJI

Vývoj priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca verejnej správy v Bratislavskom kraji sa vyznačoval v období rokov 2001 až 2010 mierne rastúcou tendenciou:

- Najnižšia priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca verejnej správy bola zaznamenaná v roku 2001 (553,81 €), a naopak najvyššia v roku 2008 (1 092,32 €).
- V sledovanom období došlo k priemernému ročnému nárastu priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca verejnej správy o 64,916 € a absolútnemu nárastu o 512,19 €.

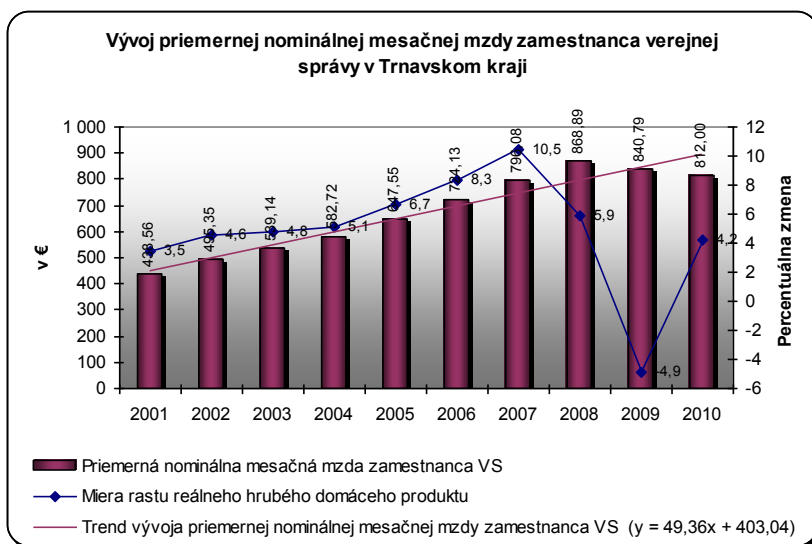
Obrázok 4 Vývoj priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca verejnej správy v Bratislavskom kraji

Prameň: Dokument Databáza regionálnej štatistiky Štatistického úradu Slovenskej republiky (RegDat). [online]. [cit. 2011-11-20]. Dostupné na internete: <<http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak>> a dokument Real GDP Growth Rate. [online]. [cit. 2011-11-20]. Dostupné na internete: <<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&plugin=1&language=en&pcode=tsieb020>>. Vlastný graf.

3.3 VÝVOJ PRIEMERNEJ NOMINÁLNEJ MESAČNEJ MZDY ZAMESTNANCA VEREJNEJ SPRÁVY V TRNAVSKOM KRAJI

Vývoj priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca verejnej správy v Trnavskom kraji sa vyznačoval v období rokov 2001 až 2010 mierne rastúcou tendenciou:

- Najnižšia priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca verejnej správy bola zaznamenaná v roku 2001 (438,56 €), a naopak najvyššia v roku 2008 (868,89 €).
- V sledovanom období došlo k priemernému ročnému nárastu priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca verejnej správy o 49,36 € a absolútnemu nárastu o 373,44 €.

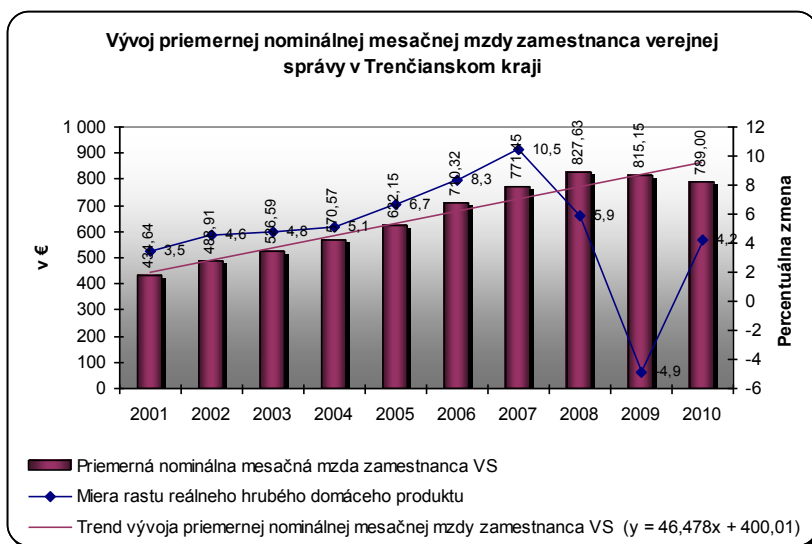
Obrázok 5 Vývoj priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca verejnej správy v Trnavskom kraji

Prameň: Dokument Databáza regionálnej štatistiky Štatistického úradu Slovenskej republiky (RegDat). [online]. [cit. 2011-11-20]. Dostupné na internete: <<http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak>> a dokument Real GDP Growth Rate. [online]. [cit. 2011-11-20]. Dostupné na internete: <<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&plugin=1&language=en&pcode=tsieb020>>. Vlastný graf.

3.4 VÝVOJ PRIEMERNEJ NOMINÁLNEJ MESAČNEJ MZDY ZAMESTNANCA VEREJNEJ SPRÁVY V TRENČIANSKOM KRAJI

Vývoj priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca verejnej správy v Trenčianskom kraji sa vyznačoval v období rokov 2001 až 2010 mierne rastúcou tendenciou:

- Najnižšia priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca verejnej správy bola zaznamenaná v roku 2001 (434,64 €), a naopak najvyššia v roku 2008 (827,63 €).
- V sledovanom období došlo k priemernému ročnému nárastu priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca verejnej správy o 46,478 € a absolútnemu nárastu o 354,36 €.

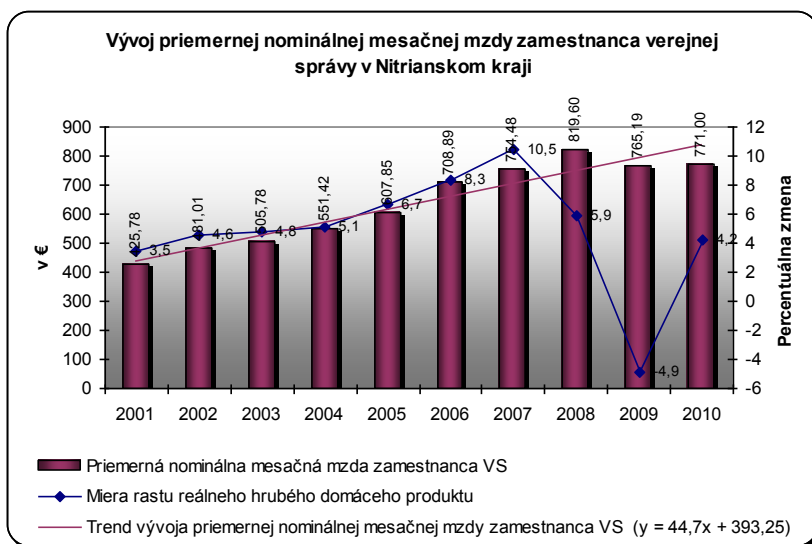
Obrázok 6 Vývoj priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca verejnej správy v Trenčianskom kraji

Prameň: Dokument Databáza regionálnej štatistiky Štatistického úradu Slovenskej republiky (RegDat). [online]. [cit. 2011-11-20]. Dostupné na internete: <<http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak>> a dokument Real GDP Growth Rate. [online]. [cit. 2011-11-20]. Dostupné na internete: <<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&plugin=1&language=en&pcode=tsieb020>>. Vlastný graf.

3.5 VÝVOJ PRIEMERNEJ NOMINÁLNEJ MESAČNEJ MZDY ZAMESTNANCA VEREJNEJ SPRÁVY V NITRIANSKOM KRAJI

Vývoj priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca verejnej správy v Nitrianskom kraji sa vyznačoval v období rokov 2001 až 2010 mierne rastúcou tendenciou:

- Najnižšia priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca verejnej správy bola zaznamenaná v roku 2001 (425,78 €), a naopak najvyššia v roku 2008 (819,60 €).
- V sledovanom období došlo k priemernému ročnému nárastu priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca verejnej správy o 44,7 € a absolútnemu nárastu o 345,22 €.

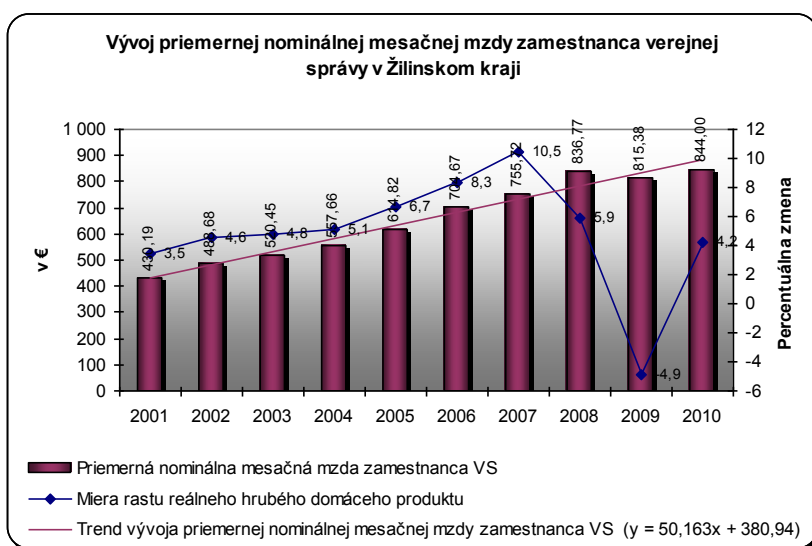
Obrázok 7 Vývoj priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca verejnej správy v Nitrianskom kraji

Prameň: Dokument Databáza regionálnej štatistiky Štatistického úradu Slovenskej republiky (RegDat). [online]. [cit. 2011-11-20]. Dostupné na internete: <<http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak>> a dokument Real GDP Growth Rate. [online]. [cit. 2011-11-20]. Dostupné na internete: <<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&plugin=1&language=en&pcode=tsieb020>>. Vlastný graf.

3.6 VÝVOJ PRIEMERNEJ NOMINÁLNEJ MESAČNEJ MZDY ZAMESTNANCA VEREJNEJ SPRÁVY V ŽILINSKOM KRAJI

Vývoj priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca verejnej správy v Žilinskom kraji sa vyznačoval v období rokov 2001 až 2010 mierne rastúcou tendenciou:

- Najnižšia priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca verejnej správy bola zaznamenaná v roku 2001 (430,19 €), a naopak najvyššia v roku 2010 (844,00 €).
- V sledovanom období došlo k priemernému ročnému nárastu priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca verejnej správy o 50,163 € a absolútnemu nárastu o 413,81 €.

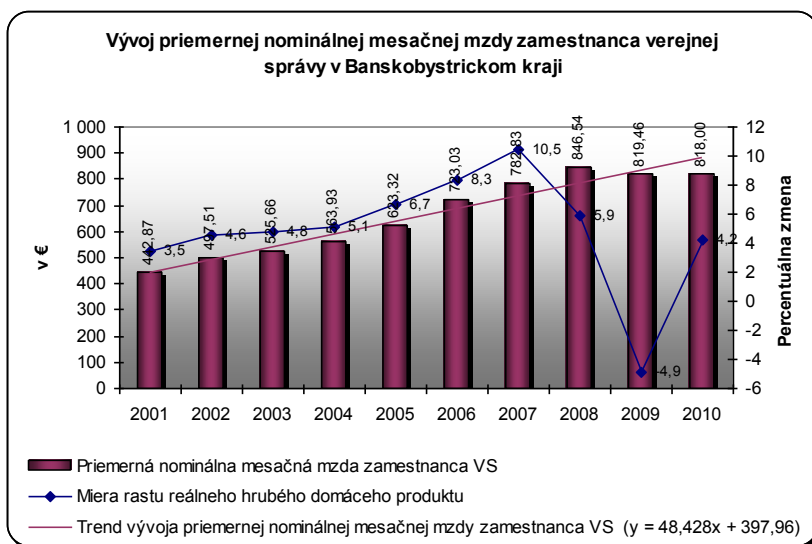
Obrázok 8 Vývoj priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca verejnej správy v Žilinskom kraji

Prameň: Dokument Databáza regionálnej štatistiky Štatistického úradu Slovenskej republiky (RegDat). [online]. [cit. 2011-11-20]. Dostupné na internete: <<http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak>> a dokument Real GDP Growth Rate. [online]. [cit. 2011-11-20]. Dostupné na internete: <<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&plugin=1&language=en&pcode=tsieb020>>. Vlastný graf.

3.7 VÝVOJ PRIEMERNEJ NOMINÁLNEJ MESAČNEJ MZDY ZAMESTNANCA VEREJNEJ SPRÁVY V BANSKOBYSTRICKOM KRAJI

Vývoj priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca verejnej správy v Banskobystrickom kraji sa vyznačoval v období rokov 2001 až 2010 mierne rastúcou tendenciou:

- Najnižšia priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca verejnej správy bola zaznamenaná v roku 2001 (442,87 €), a naopak najvyššia v roku 2008 (846,54 €).
- V sledovanom období došlo k priemernému ročnému nárastu priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca verejnej správy o 48,428 € a absolútnemu nárastu o 375,13 €.

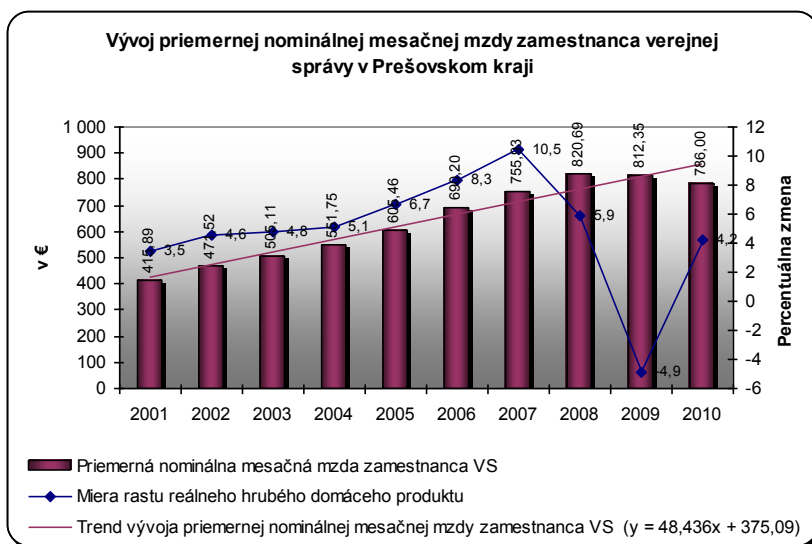
Obrázok 9 Vývoj priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca verejnej správy v Banskobystrickom kraji

Prameň: Dokument Databáza regionálnej štatistiky Štatistického úradu Slovenskej republiky (RegDat). [online]. [cit. 2011-11-20]. Dostupné na internete: <<http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak>> a dokument Real GDP Growth Rate. [online]. [cit. 2011-11-20]. Dostupné na internete: <<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&plugin=1&language=en&pcode=tsieb020>>. Vlastný graf.

3.8 VÝVOJ PRIEMERNEJ NOMINÁLNEJ MESAČNEJ MZDY ZAMESTNANCA VEREJNEJ SPRÁVY V PREŠOVSKOM KRAJI

Vývoj priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca verejnej správy v Prešovskom kraji sa vyznačoval v období rokov 2001 až 2010 mierne rastúcou tendenciou:

- Najnižšia priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca verejnej správy bola zaznamenaná v roku 2001 (415,89 €), a naopak najvyššia v roku 2008 (820,69 €).
- V sledovanom období došlo k priemernému ročnému nárastu priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca verejnej správy o 48,436 € a absolútnemu nárastu o 370,11 €.

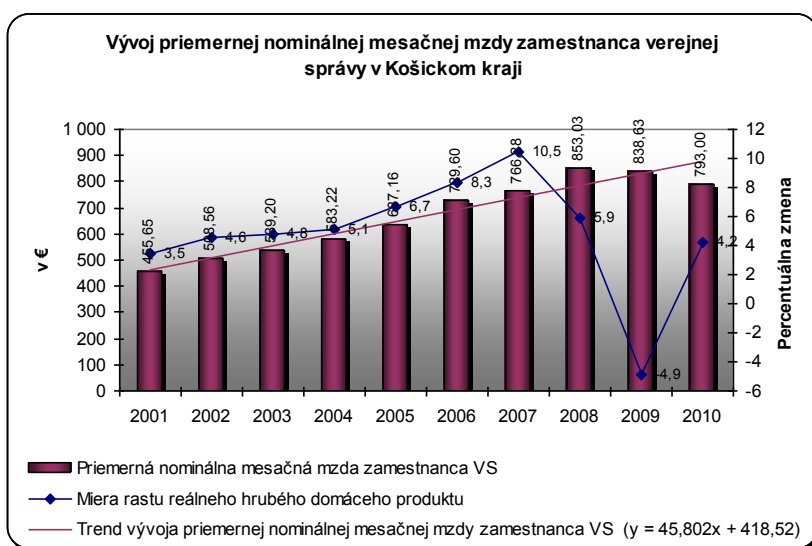
Obrázok 10 Vývoj priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca verejnej správy v Prešovskom kraji

Prameň: Dokument Databáza regionálnej štatistiky Štatistického úradu Slovenskej republiky (RegDat). [online]. [cit. 2011-11-20]. Dostupné na internete: <<http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak>> a dokument Real GDP Growth Rate. [online]. [cit. 2011-11-20]. Dostupné na internete: <<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&plugin=1&language=en&pcode=tsieb020>>. Vlastný graf.

3.9 VÝVOJ PRIEMERNEJ NOMINÁLNEJ MESAČNEJ MZDY ZAMESTNANCA VEREJNEJ SPRÁVY V KOŠICKOM KRAJI

Vývoj priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca verejnej správy v Košickom kraji sa vyznačoval v období rokov 2001 až 2010 mierne rastúcou tendenciou:

- Najnižšia priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca verejnej správy bola zaznamenaná v roku 2001 (455,65 €), a naopak najvyššia v roku 2008 (853,03 €).
- V sledovanom období došlo k priemernému ročnému nárastu priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca verejnej správy o 45,802 € a absolútnemu nárastu o 337,35 €.

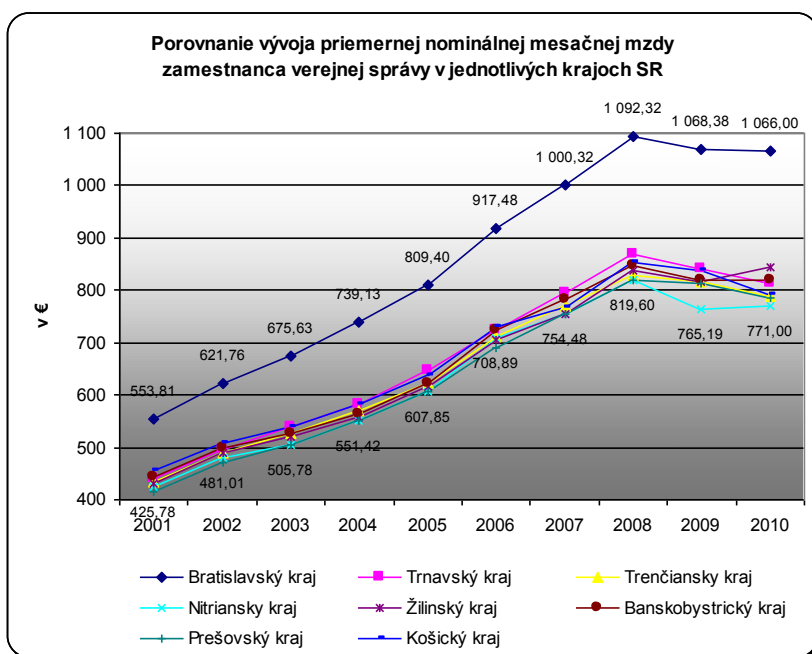

Obrázok 11 Vývoj priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca verejnej správy v Košickom kraji

Prameň: Dokument Databáza regionálnej štatistiky Štatistického úradu Slovenskej republiky (RegDat). [online]. [cit. 2011-11-20]. Dostupné na internete: <<http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak>> a dokument Real GDP Growth Rate. [online]. [cit. 2011-11-20]. Dostupné na internete: <<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&plugin=1&language=en&pcode=tsieb020>>. Vlastný graf.

3.10 POROVNANIE VÝVOJA PRIEMERNEJ NOMINÁLNEJ MESAČNEJ MZDY ZAMESTNANCA VEREJNEJ SPRÁVY V JEDNOTLIVÝCH KRAJOCH SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Obrázok 12 zachytáva porovnanie vývoja priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca verejnej správy v jednotlivých krajoch Slovenskej republiky. Z hľadiska absolútnych početností tu môžeme pozorovať, že najvyššie hodnoty priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca verejnej správy v období rokov 2001 až 2010 boli zaznamenané v Bratislavskom kraji, nižšie hodnoty priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca verejnej správy sme zachytili vo zvyšných siedmich krajoch, pričom rozdiely v mzdách vo väčšine prípadov nepresahovali hodnotu 50 €. Dlhodobo najnižšie hodnoty priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca verejnej správy sme identifikovali v Prešovskom kraji a Nitrianskom kraji.

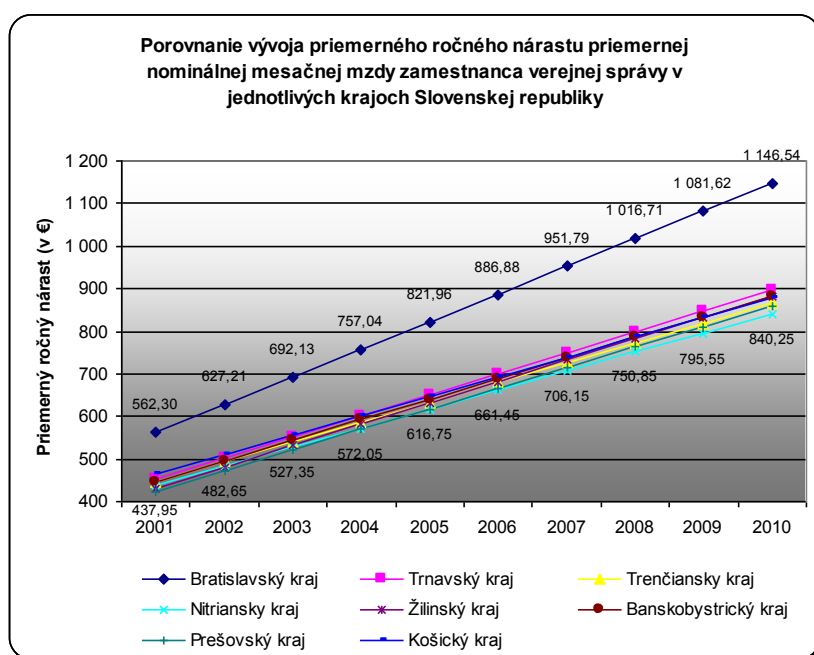
Obrázok 12 Porovnanie vývoja priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca verejnej správy v jednotlivých krajoch Slovenskej republiky
 Prameň: Dokument Databáza regionálnej štatistiky Štatistického úradu Slovenskej republiky (RegDat). [online]. [cit. 2011-11-20]. Dostupné na internete: <<http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak>>. Vlastný graf.

3.11 POROVNANIE VÝVOJA PRIEMERNEHO ROČNÉHO NÁRASTU PRIEMERNEJ NOMINÁLNEJ MESAČNEJ MZDY ZAMESTNANCA VEREJNEJ SPRÁVY V JEDNOTLIVÝCH KRAJOCH SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Obrázok 13 prezentuje v grafickej podobe porovnanie vývoja priemerného ročného nárastu priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca verejnej správy v jednotlivých krajoch Slovenskej republiky. Z hľadiska trendov rastu bola zaznamenaná najvyššia tendencia priemerného ročného nárastu priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca verejnej správy v Bratislavskom kraji,

nižšiu tendenciu priemerného ročného nárastu priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca verejnej správy sme odhalili vo zvyšných siedmich krajoch. Najnižšiu tendenciu priemerného ročného nárastu priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca verejnej správy sme identifikovali v Nitrianskom kraji, Košickom kraji a Trenčianskom kraji.

Podľa parametra priemerného ročného nárastu priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca verejnej správy môžeme zoradiť jednotlivé kraje Slovenskej republiky nasledujúco: Bratislavský kraj (64,916 €), Žilinský kraj (50,163 €), Trnavský kraj (49,360 €), Prešovský kraj (48,436 €), Banskobystrický kraj (48,428 €), Trenčiansky kraj (46,478 €), Košický kraj (45,802 €) a Nitriansky kraj (44,700 €).

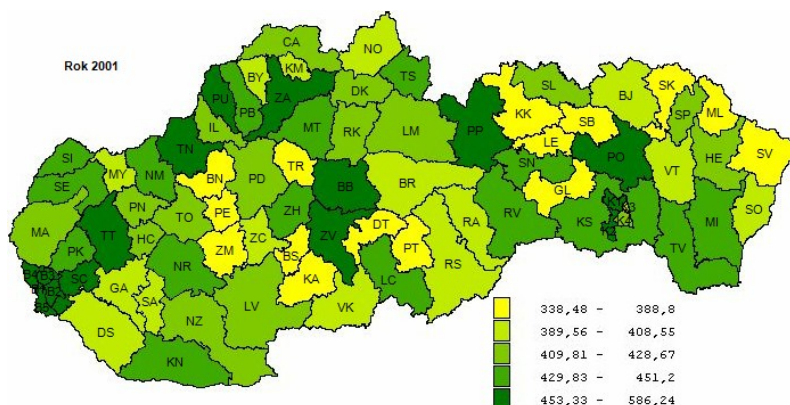
Obrázok 13 Porovnanie vývoja priemerného ročného nárastu priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca verejnej správy v jednotlivých krajoch Slovenskej republiky

Prameň: Dokument Databáza regionálnej štatistiky Štatistického úradu Slovenskej republiky (RegDat). [online]. [cit. 2011-11-20]. Dostupné na internete: <<http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak>>. Vlastný graf.

4. ČASOVÁ ANALÝZA VÝVOJA PRIEMERNEJ NOMINÁLNEJ MESAČNEJ MZDY ZAMESTNANCA VEREJNEJ SPRÁVY Z POHĽADU JEDNOTLIVÝCH REGIÓNOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

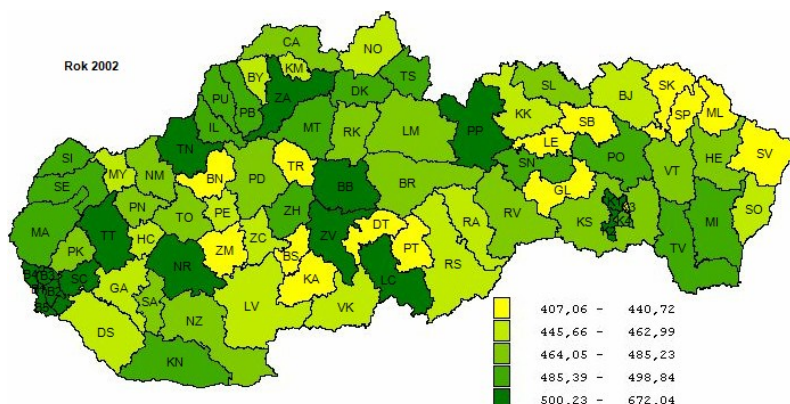
Záverečná časť príspevku prináša analýzu vývoja priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca verejnej správy, ktorá bola štatisticky zaznamenaná v priebehu rokov 2001 až 2010 v jednotlivých regiónoch Slovenskej republiky.

Z pohľadu regiónov Slovenskej republiky zaznamenali v roku 2001 najvyššiu priemernú nominálnu mesačnú mzdu zamestnanca verejnej správy okres Bratislava I (586,24 €), okres Bratislava II (581,03 €), okres Bratislava V (532,90 €), okres Bratislava III (523,40 €) a okres Banská Bystrica (517,83 €), naopak najnižšiu okres Snina (338,48 €), okres Krupina (342,73 €), okres Levoča (363,84 €), okres Medzilaborce (365,33 €) a okres Sabinov (365,37 €) (Obrázok 14).

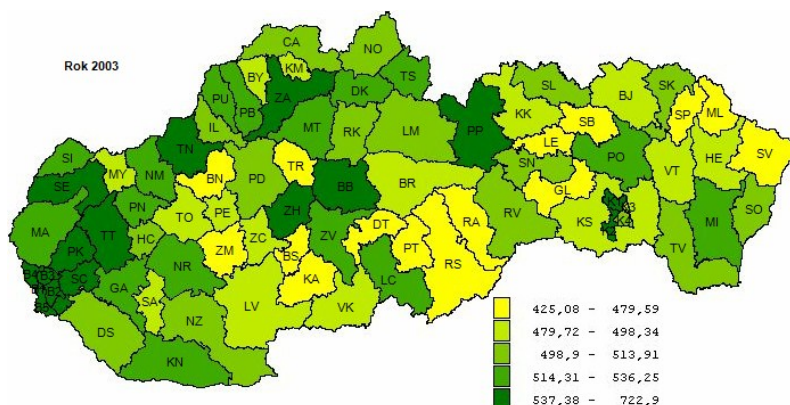
Obrázok 14 Priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca verejnej správy v jednotlivých regiónoch Slovenskej republiky v roku 2001
 Prameň: Dokument Databáza regionálnej štatistiky Štatistického úradu Slovenskej republiky (RegDat). [online]. [cit. 2011-11-20]. Dostupné na internete: <<http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak>>.

Z pohľadu regiónov Slovenskej republiky zaznamenali v roku 2002 najvyššiu priemernú nominálnu mesačnú mzdu zamestnanca verejnej správy okres Bratislava I (672,04 €), okres Bratislava II (617,97 €), okres Bratislava III (592,41 €), okres Bratislava V (590,85 €) a okres Košice I (571,60 €), naopak najnižšiu okres Krupina (407,06 €), okres Levoča (409,65 €), okres Poltár (411,44 €), okres Bánovce nad Bebravou (418,38 €) a okres Medzilaborce (420,40 €) (Obrázok 15).

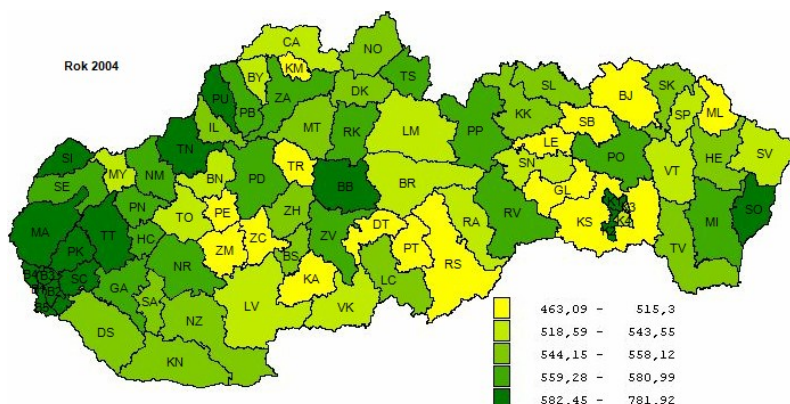
Obrázok 15 Priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca verejnej správy v jednotlivých regiónoch Slovenskej republiky v roku 2002
 Prameň: Dokument Databáza regionálnej štatistiky Štatistického úradu Slovenskej republiky (RegDat). [online]. [cit. 2011-11-20]. Dostupné na internete: <<http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak>>.

Z pohľadu regiónov Slovenskej republiky zaznamenali v roku 2003 najvyššiu priemernú nominálnu mesačnú mzdu zamestnanca verejnej správy okres Bratislava I (722,90 €), okres Bratislava II (687,45 €), okres Bratislava III (655,68 €), okres Bratislava V (624,41 €) a okres Košice I (612,26 €), naopak najnižšiu okres Krupina (425,08 €), okres Zlaté Moravce (440,35 €), okres Levoča (444,13 €), okres Stropkov (444,40 €) a okres Poltár (450,77 €) (Obrázok 16).

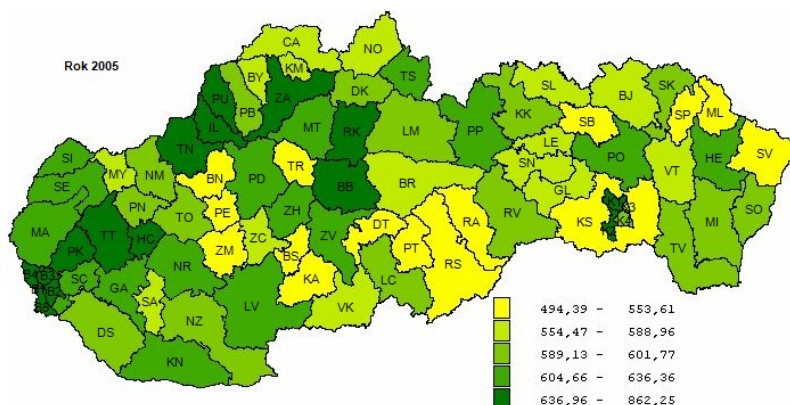
Obrázok 16 Priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca verejnej správy v jednotlivých regiónoch Slovenskej republiky v roku 2003
 Prameň: Dokument Databáza regionálnej štatistiky Štatistického úradu Slovenskej republiky (RegDat). [online]. [cit. 2011-11-20]. Dostupné na internete: <<http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak>>.

Z pohľadu regiónov Slovenskej republiky zaznamenali v roku 2004 najvyššiu priemernú nominálnu mesačnú mzdu zamestnanca verejnej správy okres Bratislava I (781,92 €), okres Bratislava II (743,88 €), okres Bratislava III (741,65 €), okres Bratislava V (711,18 €) a okres Košice I (657,84 €), naopak najnižšiu okres Krupina (463,09 €), okres Gelnica (480,88 €), okres Poltár (481,28 €), okres Medzilaborce (482,94 €) a okres Zlaté Moravce (486,42 €) (Obrázok 17).

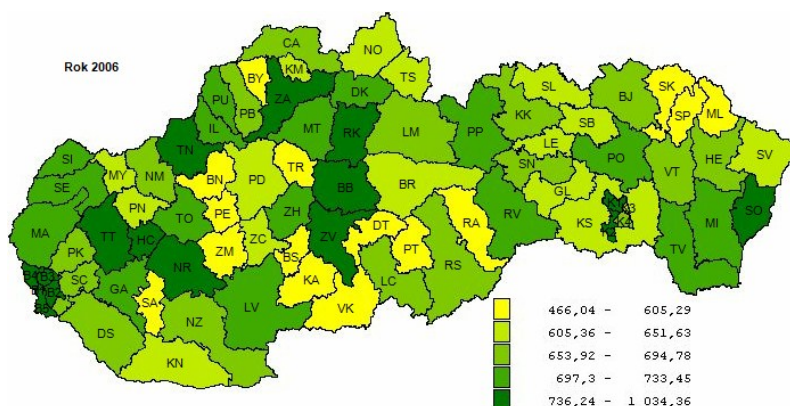
Obrázok 17 Priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca verejnej správy v jednotlivých regiónoch Slovenskej republiky v roku 2004
 Prameň: Dokument Databáza regionálnej štatistiky Štatistického úradu Slovenskej republiky (RegDat). [online]. [cit. 2011-11-20]. Dostupné na internete: <<http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak>>.

Z pohľadu regiónov Slovenskej republiky zaznamenali v roku 2005 najvyššiu priemernú nominálnu mesačnú mzdu zamestnanca verejnej správy okres Bratislava I (862,25 €), okres Bratislava II (814,08 €), okres Bratislava V (789,22 €), okres Bratislava III (771,83 €) a okres Hlohovec (723,99 €), naopak najnižšiu okres Medzilaborce (494,39 €), okres Krupina (496,35 €), okres Turčianske Teplice (518,19 €), okres Zlaté Moravce (529,08 €) a okres Bánovce nad Bebravou (532,10 €) (Obrázok 18).

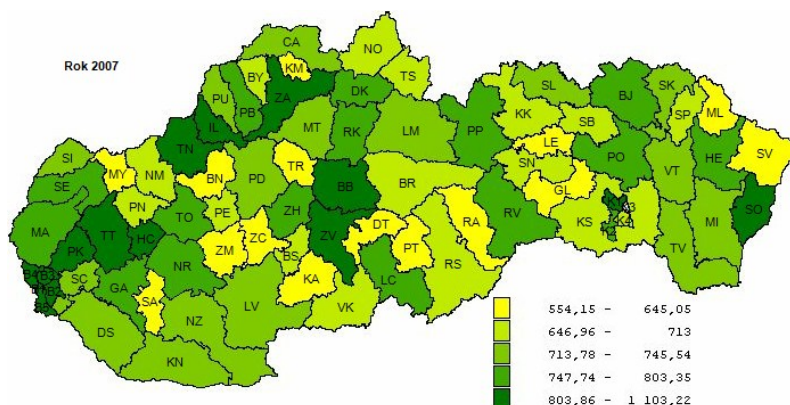
Obrázok 18 Priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca verejnej správy v jednotlivých regiónoch Slovenskej republiky v roku 2005
 Prameň: Dokument Databáza regionálnej štatistiky Štatistického úradu Slovenskej republiky (RegDat). [online]. [cit. 2011-11-20]. Dostupné na internete: <<http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak>>.

Z pohľadu regiónov Slovenskej republiky zaznamenali v roku 2006 najvyššiu priemernú nominálnu mesačnú mzdu zamestnanca verejnej správy okres Bratislava V (1 034,36 €), okres Bratislava III (1 019,35 €), okres Bratislava I (925,15 €), okres Bratislava II (898,89 €) a okres Bratislava IV (835,16 €), naopak najnižšiu okres Turčianske Teplice (466,04 €), okres Medzilaborce (542,55 €), okres Krupina (547,57 €), okres Poltár (551,78 €) a okres Bytča (561,71 €) (Obrázok 19).

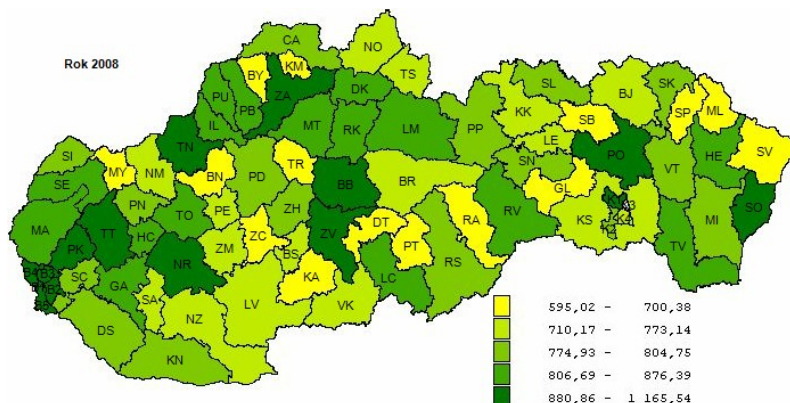
Obrázok 19 Priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca verejnej správy v jednotlivých regiónoch Slovenskej republiky v roku 2006
 Prameň: Dokument Databáza regionálnej štatistiky Štatistického úradu Slovenskej republiky (RegDat). [online]. [cit. 2011-11-20]. Dostupné na internete: <<http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak>>.

Z pohľadu regiónov Slovenskej republiky zaznamenali v roku 2007 najvyššiu priemernú nominálnu mesačnú mzdu zamestnanca verejnej správy okres Bratislava V (1 103,22 €), okres Bratislava III (1 087,82 €), okres Bratislava I (1 019,96 €), okres Bratislava II (965,80 €) a okres Bratislava IV (909,29 €), naopak najnižšiu okres Krupina (554,15 €), okres Zlaté Moravce (575,95 €), okres Poltár (585,23 €), okres Medzilaborce (586,97 €) a okres Turčianske Teplice (589,66 €) (Obrázok 20).

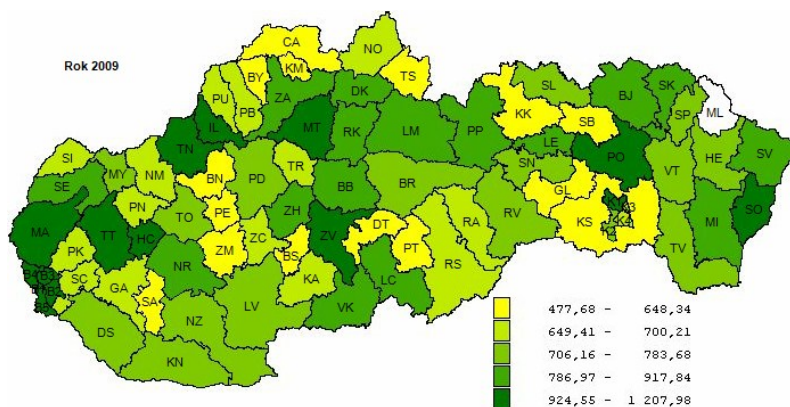
Obrázok 20 Priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca verejnej správy v jednotlivých regiónoch Slovenskej republiky v roku 2007
 Prameň: Dokument Databáza regionálnej štatistiky Štatistického úradu Slovenskej republiky (RegDat). [online]. [cit. 2011-11-20]. Dostupné na internete: <<http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak>>.

Z pohľadu regiónov Slovenskej republiky zaznamenali v roku 2008 najvyššiu priemernú nominálnu mesačnú mzdu zamestnanca verejnej správy okres Bratislava III (1 165,54 €), okres Bratislava V (1 161,53 €), okres Bratislava I (1 142,27 €), okres Pezinok (1 057,54 €) a okres Bratislava II (1 028,09 €), naopak najnižšiu okres Krupina (595,02 €), okres Turčianske Teplice (618,41 €), okres Medzilaborce (634,00 €), okres Stropkov (635,48 €) a okres Poltár (656,22 €) (Obrázok 21).

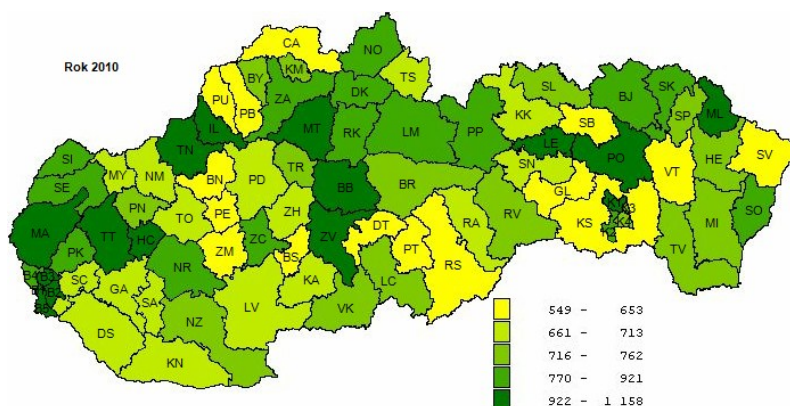
Obrázok 21 Priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca verejnej správy v jednotlivých regiónoch Slovenskej republiky v roku 2008
 Prameň: Dokument Databáza regionálnej štatistiky Štatistického úradu Slovenskej republiky (RegDat). [online]. [cit. 2011-11-20]. Dostupné na internete: <<http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak>>.

Z pohľadu regiónov Slovenskej republiky zaznamenali v roku 2009 najvyššiu priemernú nominálnu mesačnú mzdu zamestnanca verejnej správy okres Bratislava V (1 207,98 €), okres Bratislava I (1 109,22 €), okres Bratislava III (1 108,32 €), okres Bratislava II (1 073,17 €) a okres Košice I (1 063,36 €), naopak najnižšiu okres Sabinov (477,68 €), okres Partizánske (506,59 €), okres Detva (560,71 €), okres Banská Štiavnica (564,53 €) a okres Gelnica (569,20 €) (Obrázok 22).

Obrázok 22 Priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca verejnej správy v jednotlivých regiónoch Slovenskej republiky v roku 2009
 Prameň: Dokument Databáza regionálnej štatistiky Štatistického úradu Slovenskej republiky (RegDat). [online]. [cit. 2011-11-20]. Dostupné na internete: <<http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak>>.

Z pohľadu regiónov Slovenskej republiky zaznamenali v roku 2010 najvyššiu priemernú nominálnu mesačnú mzdu zamestnanca verejnej správy okres Bratislava I (1 158,00 €), okres Bratislava III (1 109,00 €), okres Bratislava V (1 062,00 €), okres Zvolen (1 046,00 €) a okres Hlohovec (1 032,00 €), naopak najnižšiu okres Košice - okolie (549,00 €), okres Partizánske (572,00 €), okres Banská Štiavnica (578,00 €), okres Snina (580,00 €) a okres Sabinov (582,00 €) (Obrázok 23).

Obrázok 23 Priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca verejnej správy v jednotlivých regiónoch Slovenskej republiky v roku 2010
 Prameň: Dokument Databáza regionálnej štatistiky Štatistického úradu Slovenskej republiky (RegDat). [online]. [cit. 2011-11-20]. Dostupné na internete: <<http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak>>.

5. ZÁVER

V príspevku s názvom „Analýza vývoja financovania verejnej správy v kontexte vývoja miezd vo verejnej správe v Slovenskej republike“ sme si kládli za cieľ podrobne zanalyzovať problematiku miezd zamestnancov verejnej správy v Slovenskej republike, pričom sme túto problematiku poňali z viacerých aspektov. Prvá časť príspevku sa niesla v rovine deskriptívnej, pričom sme identifikovali postavenie miezd zamestnancov verejnej správy v kontexte jednotlivých odvetví, druhá, analytická časť prezentovala dynamické hľadisko vývoja miezd zamestnancov verejnej správy Slovenskej republiky a miery rastu reálneho hrubého domáceho produktu v období rokov 2001 až 2010, a napokon tretia časť sa zamerala na regionálne hľadisko rozloženia miezd zamestnancov verejnej správy v Slovenskej republike. Na základe vykonaných analýz môžeme vyhodnotiť hypotézy stanovené vo vzťahu ku skúmanému obdobiu rokov 2001 až 2010 nasledujúco:

- Hypotéza č. 1: „Priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca verejnej správy v Slovenskej republike patrí z hľadiska odvetví hospodárstva k jedným z najvyšších“ sa potvrdila, nakoľko z pohľadu absolútnych hodnôt miezd zamestnancov figurovala verejná správa na treťom mieste, ako aj z pohľadu priemerného ročného nárastu miezd zamestnancov všetkých odvetví.
- Hypotézu č. 2: „Vývoj priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca verejnej správy v Slovenskej republike kopíroval vývoj miery rastu reálneho hrubého domáceho produktu“ možno opäť potvrdiť, nakoľko vývoj miezd zamestnancov verejnej správy kopíroval vývoj miery rastu reálneho hrubého domáceho produktu nielen na úrovni Slovenskej republiky, ale aj na úrovni všetkých krajov Slovenskej republiky.
- Hypotéza č. 3: „Predpokladáme, že najvyššiu hodnotu priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca verejnej správy v Slovenskej republike dosiahli mestá v Bratislavskom kraji“ sa takisto potvrdila, pričom mzda zamestnancov verejnej správy v Bratislavskom kraji ďaleko prevýšila všetky zvyšné sledované kraje Slovenskej republiky, kde sme identifikovali rozdiely v mzdách, ktoré vo väčšine prípadov nepresiahli 50 €.
- Hypotéza č. 4: „Existujú rozdiely v hodnote priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca verejnej správy v Slovenskej republike, pričom predpokladáme najväčší výskyt najvyšších miezd na západnom Slovensku, a naopak najviac najnižších miezd na východnom Slovensku“ sa taktiež potvrdila, nakoľko sme porovnaním piatich okresov s najvyššou mzdou a piatich okresov s najnižšou mzdou dospeli k záveru, že vo väčšine prípadov naozaj dochádza k disproporciám v rozložení miezd pracovníkov verejnej správy v Slovenskej republike v prospech západného Slovenska.

Tézu o nepriamej úmere zvyšovania miezd a nižšej efektívite práce zamestnancov bude potrebné potvrdiť ďalším empirickým výskumom.

Literature:

- Dokument Databáza regionálnej štatistiky Štatistického úradu Slovenskej republiky (RegDat). [online]. [cit. 2011-11-20]. Dostupné na internete: <<http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak>>
- Dokument Real GDP Growth Rate. [online]. [cit. 2011-11-20]. Dostupné na internete: <<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&plugin=1&language=en&pcode=tsieb020>>
- Dokument Trh práce. [online]. s. 75-81. [cit. 2011-11-20]. Dostupné na internete: <<http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/metodika/03%20praca.pdf>>
- Tomášková, E.: Financování veřejné správy v České republice. In: Vybrané problémy veřejnej správy. [CD-ROM]. Trnava : Inštitút sociálnych vied UCM v Trnave, 2011, s. 110-118. ISBN 978-80-8105-180-7

Contact – email

janakoprlova@yahoo.com